

KETOSIRKKA-HANKE

2025

**Uhanalaisten lajien elinympäristöjen
hoitoa Uudellamaalla**

KETOSIRKKA-HANKKEESSA HOIDETAAN KAIKKEIN UHANALAISINTA LUONTOA

Luontokato eli luonnon monimuotoisuuden köyhtyminen on sekä paikallinen että globaali uhka, joka heikentää kaikkien mahdollisuuksia hyvään elämään. Suomi on sitoutunut kansainvälisissä sopimuksissa pysäyttämään luontokadon vuoteen 2030 mennessä, mutta silti monet kaikkein uhanalaisimmistakin luontokohteista ovat vailla asianmukaista hoitoa ja suojelua. Suomen kaikista luontotyypeistä äärimmäisen uhanalaiseksi on luokiteltu 57 luontotyyppiä, joista 40 on perinnebiotooppeja. Tehostuneen maatalouden myötä perinnebiotooppien pinta-ala on viimeisen 50 vuoden aikana romahtanut yli 90 % ja ne tarvitsevat kiireellisesti hoitoa.

Iso Linnamäki, Porvoo.
Kuva: Reetta Hallikainen

Kannen kuva: Mia Holopainen
Sivun 2 kuva: Reetta Hallikainen

PERINNEBIOTOOPIT TARVITSEVAT HOITOA

Ketosirkka-hankkeessa tehdään töitä yhteisen tavoitteen hyväksi hoitamalla perinnebiotooppeja Uudellamaalla. Perinnebiotoopit ovat erittäin lajirikkaita elinympäristöjä. Niiden merkitys luonnon monimuotoisuudelle on korvaamattoman tärkeä: 25 % uhanalaisiksi luokitelluista lajeista on perinnebiotooppien lajeja. Hoitamalla näitä elinympäristöjä, varmistamme myös monien lajien säilymisen.

Espoonlahden luonnonsuojelualue, Espoo.
Kuva: Reetta Hallikainen

VIERASLAJIT KURIIN

Perinnebiotooppien lisäksi hoitokohteina on esimerkiksi vieraslajiongelmista kärsiviä luonnonsuojelualueita ja sellaisia arvokkaita kohteita, joiden luontoarvot tarvitsevat aktiivista hoitoa säilyäkseen.

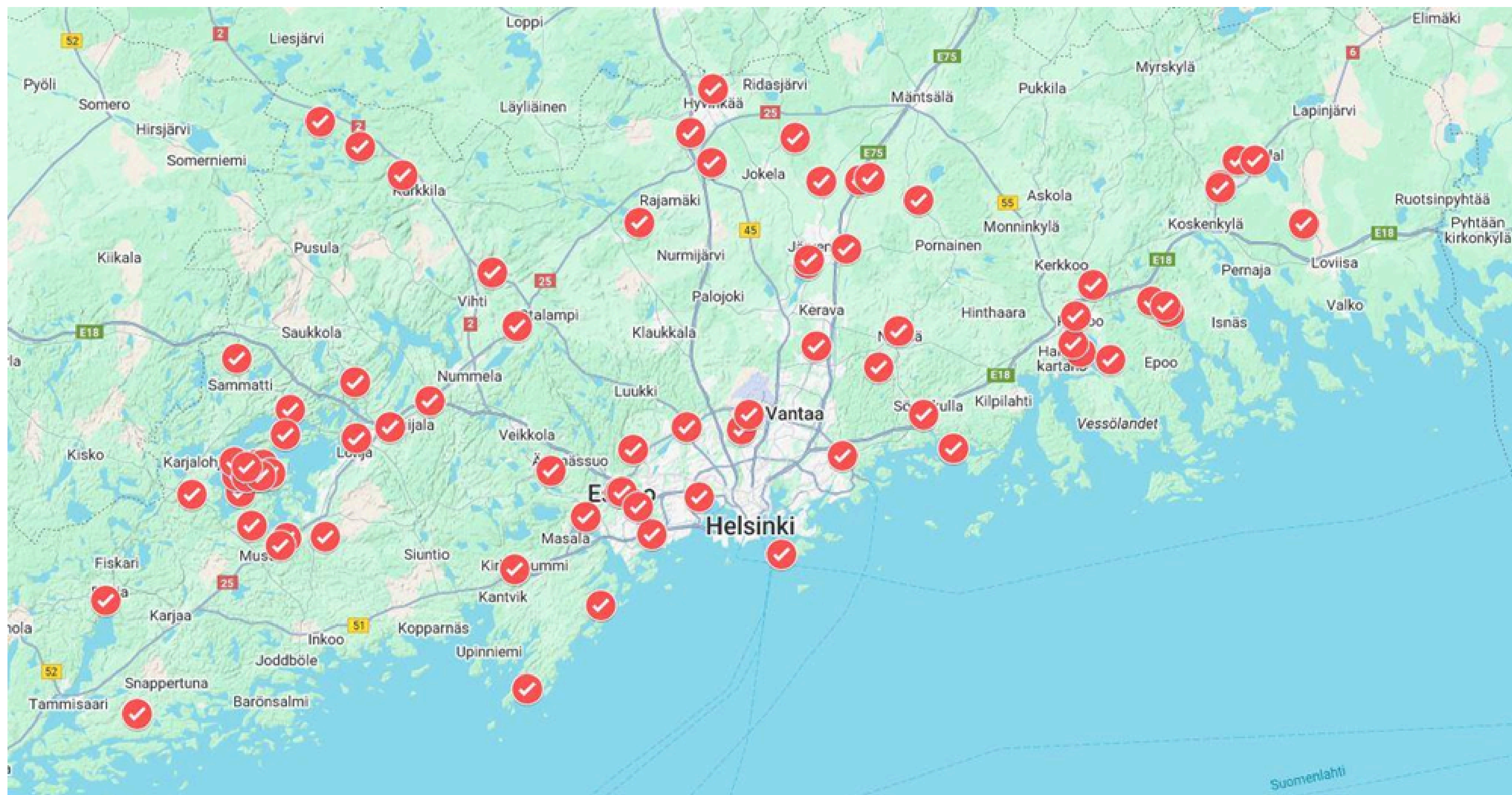
Lupiinin poistoa Kirkniemessä.
Kuva: Terhi Joensuu

YRITYKSET MUKANA TÄRKEÄSSÄ TYÖSSÄ

Hankkeen pääasiallinen rahoittaja vuosina 2023–2025 on ollut **OP Uusimaa** ja sen omistaja-asiakkaat. OP Uusimaan tuella hanketta ja sen vaikuttavuutta on voitu laajentaa merkittävästi. OP Uusimaan henkilöstö on päässyt mukaan käytännön työhön. Haravat heiluivat ja vieraslajit saivat kyytiä kesän talkoopäivänä Paikkarin torpalla.

Lisäksi yhteistyökumppaneita ja rahoittajia vuonna 2025 ovat olleet Uudenmaan ELY-keskus, Metsähallitus, Senaatti-kiinteistöt, Loviisan kaupunki, Porvoon kaupunki, Vantaan kaupunki, Nordkalk Oy Ab, Fingrid Oyj ja Rudus Oy.

Kiitämme kaikkia yhteistyökumppaneita hyvästä yhteistyöstä ja hoitotyön mahdollistamisesta!

Hoitokohteet kartalla

PALJON UUSIA HOITOKOhteITA

Vuonna 2025 Ketosirkka-hankkeessa hoidettiin 80 eri kohdetta 17 kunnan alueella ympäri Uttamaata. Vuonna 2024 kohteita oli 54. Kohteiden lukumäärässä oli kasvua 53 % edellisestä vuodesta. Kohteista 65 oli perinnebiotooppeja.

Liitteessä 1 on lueteltu kunnittain kaikki hoitokohteet ja niissä tehdyt henkilötyöpäivät.

Frisansin kartanonmäki, Espoo.
Kuva: Reetta Hallikainen

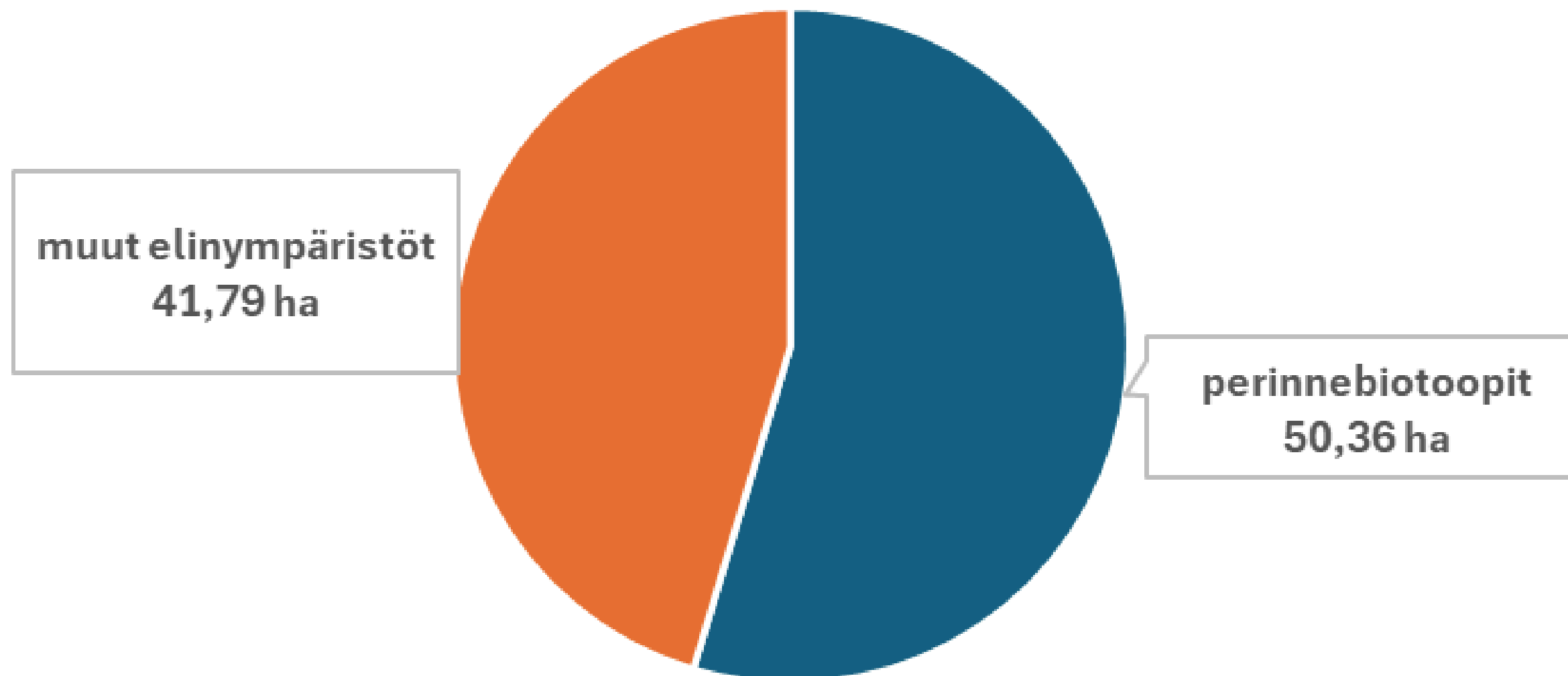

Hindsbyn niityt, Sipoo.
Kuva: Reetta Hallikainen

Lähteellä, Porkkalanniemi.
Kuva: Reetta Hallikainen

Luonnonhoidon pinta-alat 2025

Kuvaaja 1. Hoitokohteiden kokonaispinta-alan jakautuminen. Hoidettu pinta-ala ei ole paras mittari kuvaamaan tehtyä työmäärää, sillä luonnonhoidon tarpeet ovat hyvin erilaisia erilaisilla kohteilla.

ALUEELLINEN JAKAUMA

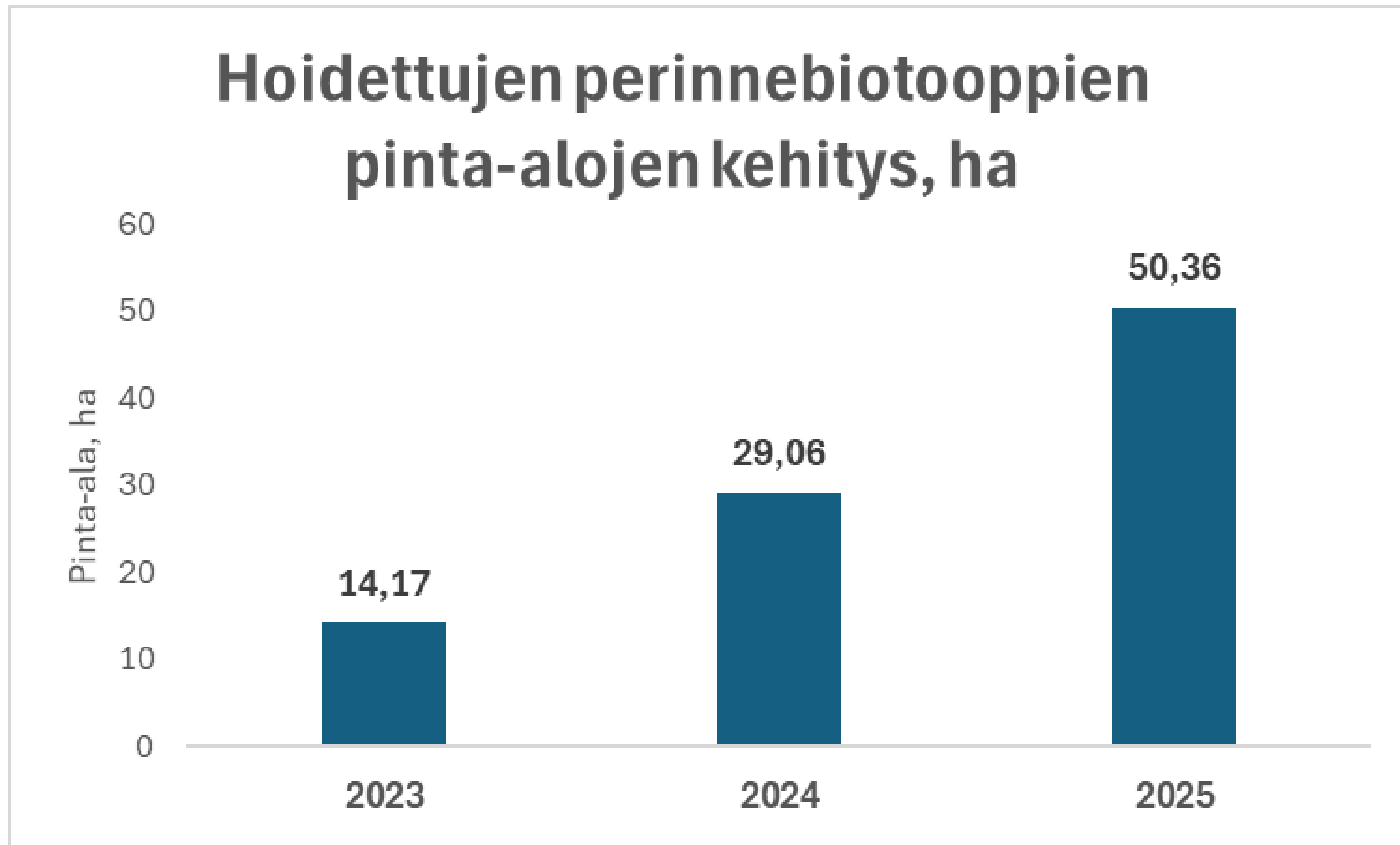
Hoitokohteita oli 17 kunnan alueella Uudellamaalla. Myös tässä on kasvua edellisestä kaudesta. Lohjan seutu painottuu hoitokohteiden sijainnissa, koska alueen kalkkivaikutteinen maaperä suosii monia perinnebiotooppeja ja niiden kasveja.

Kuva: Mia Holopainen

Kunta	Hoitokohteita
Espoo	7
Helsinki	1
Hyvinkää	4
Järvenpää	3
Karkkila	2
Kirkkonummi	4
Lohja	26
Loviisa	5
Mäntsälä	2
Nurmijärvi	1
Pornainen	1
Raasepori	4
Porvoo	8
Sipoo	4
Tuusula	1
Vantaa	5
Vihti	2

Taulukko 1: Hoitokohteet kunnittain

Kuvaaja 2: Perinnebiotooppien hoitopinta-alan kehitys vuosina 2023–2025.
Uhanalaisten perinnebiotooppien hoitoala on kasvanut merkittävästi.

HOITOSUUNNITELMAT KAIKILLE KOHTEILLE

Ketosirkka-hankkeessa jokaiselle kohteelle on laadittu oma hoitosuunnitelma.

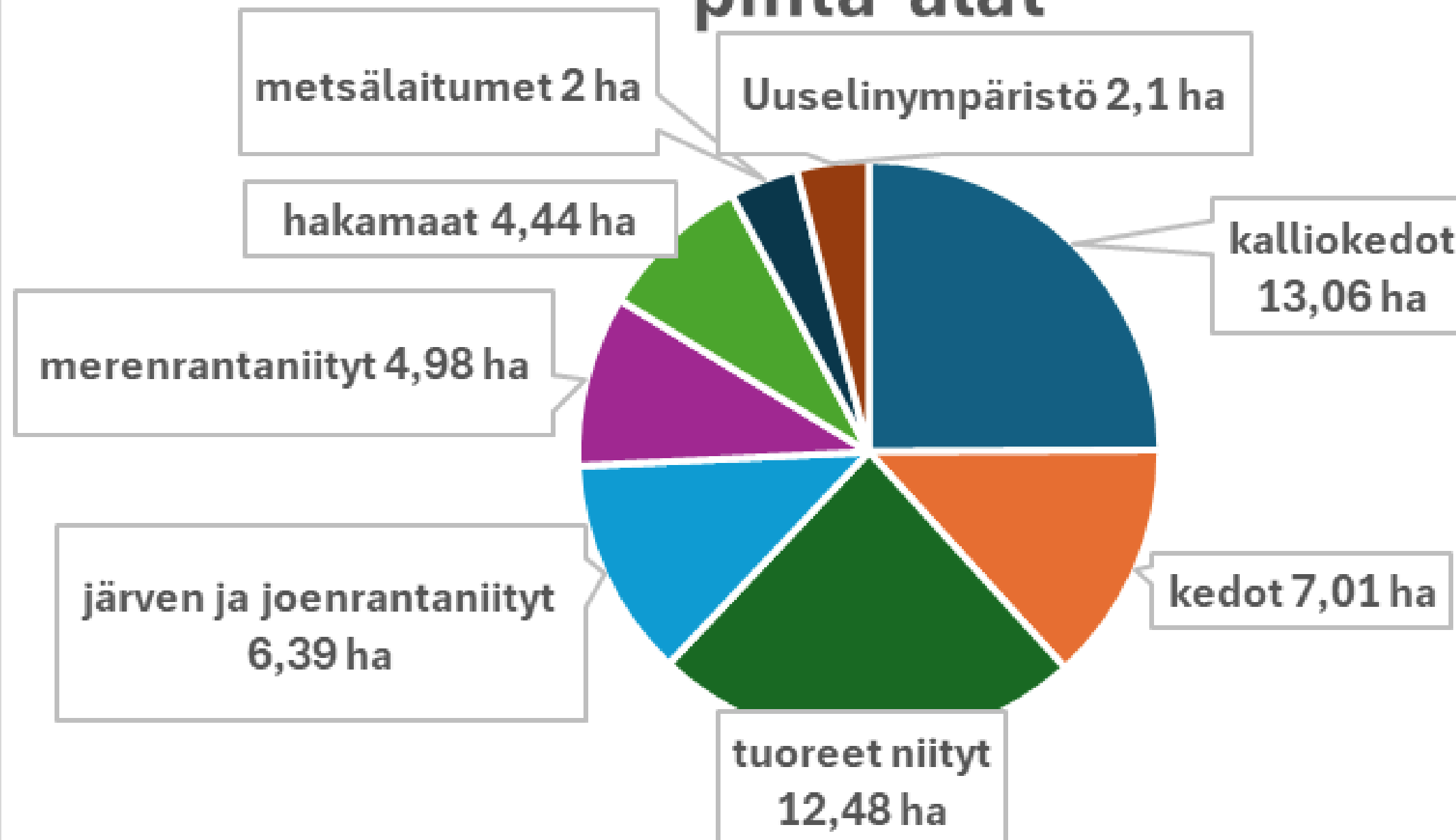
Hoitosuunnitelmaa tehtäessä otetaan huomioon muun muassa kohteen luontotyyppi, hoitohistoria, nykyinen maankäyttö, vieraslajitilanne ja käytettävissä olevat resurssit.

Hoitosuunnitelma tehdään yhteistyössä maanomistajan tai hallinnoivan tahon kanssa.

Kaudella 2025 kohteissa painotettiin arvokkaita perinnebiotooppeja, joilla oli jo hoitoa, mutta joiden hoitoa oli tarpeen tehostaa umpeenkasvun ja rehevöitymisen ehkäisemiseksi.

Hoidettujen perinnebiotooppien pinta-alat

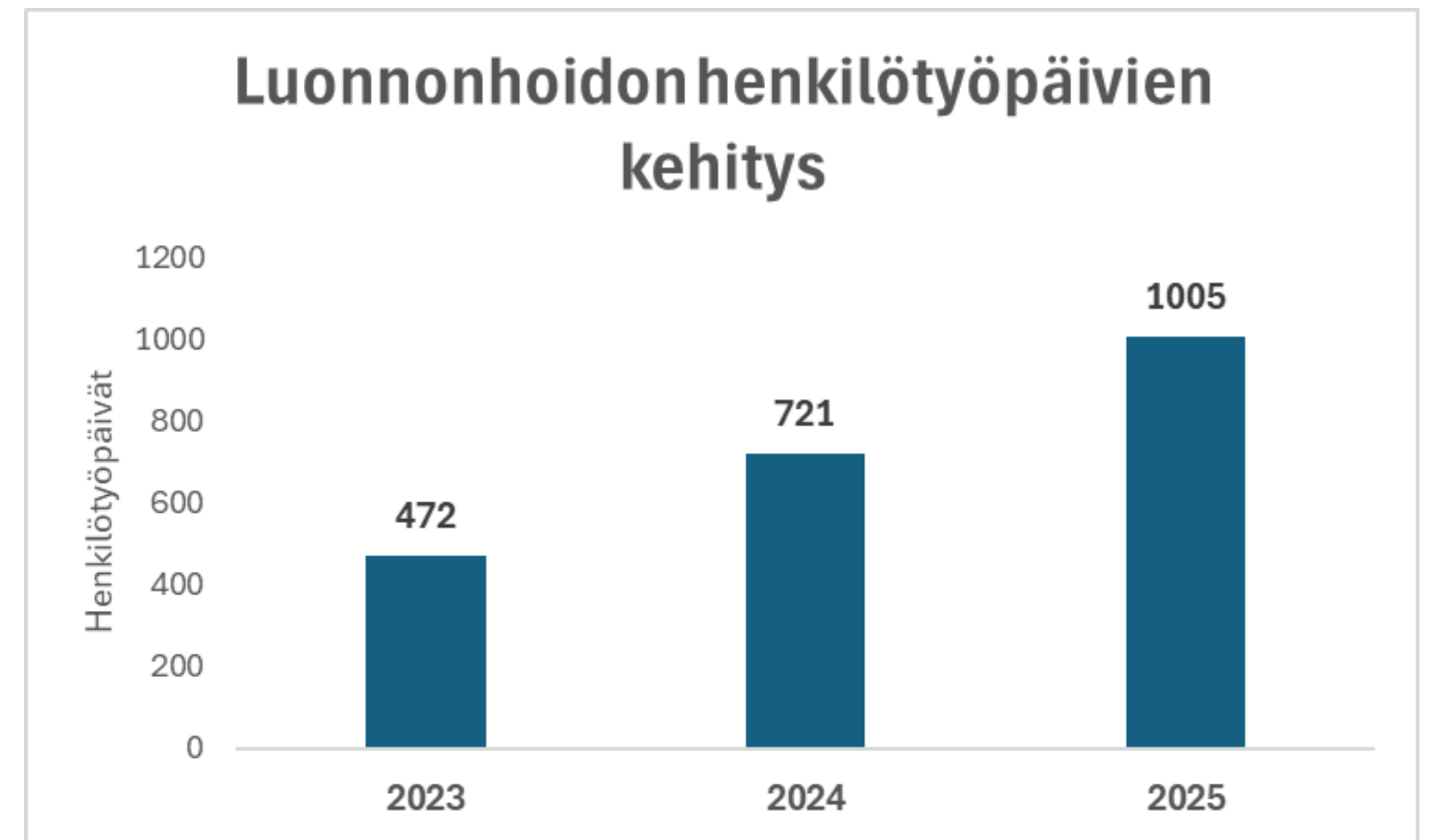

Kuvaaja 3. Hoidettujen perinnebiotooppikohteiden pinta-alan jakautuminen luontotyyppien pääryhmien mukaan.

ENEMMÄN MAASTOTYÖPÄIVÄ

Vuonna 2025 Ketosirkka-hankkeeseen palkattiin 17 luonnonhoitajaa, jotka jaettiin viiteen ryhmään eri puolille Uttamaata. Luonnonhoitajia oli edellisenä vuonna 14.

Hoitokohteilla luonnonhoitoa tehtiin **1005 henkilötyöpäivää**, mikä on 39 % edellisvuotta enemmän.

Kuvaaja 4. Luonnonhoidon henkilötyöpäivien kasvu vuosina 2023-2025.

ENEMMÄN LUONNONHOITOA

Hankkeessa työskenneltiin toukokuun alusta syyskuun loppuun. Luonnonhoidon maastokautta pidennettiin edellisestä vuodesta kahdella viikolla, jotta työt päästiin aloittamaan aiemmin. Kauden aloittaminen aiemmin helpotti haitallisten vieraslajien torjuntaa ja töiden sovittamista vallitseviin kasvukauden olosuhteisiin.

Hanketyöntekijöille järjestettiin muun muassa ensiapu- ja työturvallisuuskoulutusta. Maastossa tehtiin myös työterveyshuollon kanssa yhteistyössä tarkempi työpaikkaselvitys riskiarviointineen. Maastokohteilla tapaturmien riskit on arvioitava erityisen tarkasti.

80 ERILAISTA HOITOKOHDETTA

Ketosirkka-hanke hoiti 80 kohdetta eri puolilla Uuttamaata. Uusia kohteita saatiin hoidon piiriin 24 kappaletta. Kohteet ovat yksityisten maanomistajien, kuntien ja yhteistyökumppaneiden hallinnoimia ja omistamia.

Hoitokohteista esitellään tarkemmin muutamia. Osasta kohteita tehtiin myös videoita ja niistä voi seurata kauden etenemistä sekä työvaiheita ja -menetelmiä. Videot on kuvannut, ohjannut ja leikannut Mia Holopainen. Ne löytyvät hankkeen verkkosivulta: sll.fi/ketosirkka

Hermalan kalkkimäki, Lohjansaari
Kuva: Mia Holopainen

HUSHOLMEN

Husholmen sijaitsee Porvoossa Pienen Pernajanlahden rannalla. Husholmen on maakunnallisesti arvokas kallioketo ja lisäksi se on valtakunnallisesti merkittävä arkeologinen alue. Husholmen on yksityisessä omistuksessa. Kohde on ollut hoidon ulkopuolella pitkään. Ketosirkka-hanke aloitti hoidon Husholmenissa kaudella 2025 yhteistyössä omistajan ja Museoviraston kanssa.

Husholmenista poistettiin varjostavaa puustoa, kuten vaahteraa. Lisäksi tehtiin kaksi hoitoniittoa, joista ensimmäinen keskittyi erityisesti vadelman ja hietakastikan valtaamille aloille. Syksyn niitto tehtiin laajemmin, mutta säästään uhanalaista lajistoa ja hyönteisten tärkeitä ravintokasveja, kuten isomaksaruohoja ja ukontulikukkia. Husholmenissa tehtiin 12 henkilötyöpäivää kaudella 2025.

Katso lisää: [LINKKI VIDEOON](#)

VALLISAARI

Vallisaari sijaitsee Helsingissä ja on pääkaupunkiseudun saariston monimuotoisin luontokohde. Entinen sotilassaari avattiin yleisölle vuonna 2016. Vallisaari on myös 1000 perhoslajin kotisaari, joista yli 100 on uhanalaisia tai silmälläpidettäviä (luontoon.fi). Vallisaari toimii astinkivenä eteläisille perhoslajeille, joille saaren lämpimät niityt ja jalopuumetsiköt tarjoavat keskieurooppalaiset elinolot. Paahteisten ketojen hiekkapohjissa vilistää myös yleensä hiekkarannoilta tavattavaa kovakuoriaislajistoa, kuten hietakeräkärsäkkäitä.

Vallisaaren monipuolista kohdetta hoidettiin muun muassa hoitoniitoilla sekä poistamalla vesakkoa ja vieraslajeja. Lisäksi kohteen äärimmäisen uhanalaisesta ja erityisesti suojeltavasta lajistosta tehtiin havaintoja ja annettiin ne viranomaisten käyttöön hoidon kehittämiseksi ja lajiston suojaamiseksi. Vallisaarella tehtiin 18 henkilötyöpäivää kaudella 2025.

Katso lisää: [LINKKI VIDEOON](#)

Kuva: Reetta Halikainen

LEMMENLAAKSO

Lemmenlaakso Järvenpään kaupungin luonnonsuojelualue Keravanjoen rannalla. Luonnonsuojelualueella on paikallisesti arvokas rantaniitty, joka kärsii rehevöitymisestä ja umpeenkasvusta. Lemmenlaakson rantaniityn hoitoa kehitettiin Järvenpään kaupungin ja alueella luonnonhoidon ympäristötuelle laiduntavan karjatilallisen kanssa yhteistyössä Ketosirkka-hankkeen aloitteesta. Ketosirkka-hankkeen avulla estetään arvokkaan ja äärimmäisen uhanalaisen niityn pieneneminen ja lajiston yksipuolistuminen.

Hoitona Lemmenlaakson rantaniityllä oli vesakon raivausta ja hoitoniittoa. Lemmenlaakson rantaniityllä luonnonhoitoa tehtiin yhteensä 20 henkilötyöpäivää kaudella 2025.

KARKALI

Karkalin niitty sijaitsee Lohjalla Karkalin luonnonpuistossa. Karkalin niitty on maakunnallisesti arvokas tuore niitty, jonka hoidosta vastaa Metsähallitus. Ketosirkka-hanke on tehnyt hoitotyötä Metsähallituksen tilauksesta Karkalissa vuodesta 2023 ja jo ennen tätäkin piirin aiemmissa hankkeissa.

Hankkeessa on kehitetty kohteen hoitoa kiinnittämällä aiempaa tarkempaa huomiota kohteen hoidon ajoittamiseen kasvukauden olosuhteet huomioiden. Työtä on kohdennettu aiempaa tarkemmin ongelmalajeihin.

Karkalin niityllä poistettiin vesakkoa, tehtiin hoitoniitto ja kitkettiin ongelmalajeja kahteen kertaan kauden aikana. Karkalin niityllä tehtiin luonnonhoitoa 8 henkilötyöpäivää kaudella 2025.

KRÅKÖ

Kråkön merenrantaniitty sijaitsee Porvoossa Kråkön saarella. Porvoon kaupunki on maanomistaja ja hoitoa tehtiin yhteistyössä Porvoon kaupungin kanssa. Kråkön merenrantaniittyä uhkaa erityisesti kurturuusu, joka leviää alueella. Hoitotyössä keskityttiin tämän haitallisen vieraslajin torjuntaan.

Kråkössä tehtiin yhteensä 42 henkilötyöpäivää kaudella 2025.

Kuva: Marianne Mayer

PAIKKARIN TORPPA

Paikkarin torppa on Elias Lönnrotin synnyinkoti, jonka ympärillä on valtakunnallisesti arvokas perinnebiotooppi. Paikkarin torpan perinnebiotooppeja hoidetaan äärimmäisen uhanalaisen luonnon säilyttämiseksi ja kohteen historiallista arvoa vaalien. Luonnon monimuotoisuuden hoidon yhteydessä Paikkarin torpan maisema pyritään säilyttämään samanlaisena kuin se oli Elias Lönnrotin aikaan.

Paikkarin torpan luonnon- ja maisemanhoitoon Ketosirkka-hanke panosti 68 henkilötyöpäivää. Lisäksi alueella on lampaita laiduntamassa. Paikkarin torpan luontoarvoja uhkaavat perinnebiotooppien tyypilliset uhat, kuten rehevöityminen, umpeenkasvu ja haitalliset vieraslajit.

Työ Paikkarin torpalla on erittäin monipuolista. Kohteella järjestettiin myös talkoopäivä, jossa OP Uusimaan henkilöstö pääsi tutustumaan käytännössä luonnonhoitoon ja antamaan oman panoksensa luontokadon pysäyttämiseen.

Katso lisää: [LINKKI VIDEOON](#)

Kuvia Paikkarin torpalta. Kuvat: Mia Holopainen

LUONNONHOITO JATKUU 2026

Perinnebiotooppien uhkana ovat erityisesti umpeenkasvu, rehevöityminen ja vieraslajien leviäminen. Näiden lisäksi perinnebiotooppeja katoaa edelleen esimerkiksi rakentamisen alle, metsätalouden käyttöön ja jopa jätteiden säilytyksen seurauksena.

Perinnebiotooppien monimuotoisuuden säilyttämiseksi on tärkeää, että kohteiden hoitoa voidaan jatkaa. Hanke pyrkii varmistamaan hoidon jatkuvuuden. Ketosirkka-hankkeessa on paljon tietoa hoitokohteista ja -menetelmistä ja sitä jaetaan maanomistajille ja viranomaisille. Hoitotyö voidaan toteuttaa myös esimerkiksi maanomistajan toimesta.

Luonnonhoito ja ennallistaminen on tärkeä tehtävä, johon haluamme mukaan mahdollisimman monet tahot!

KIITOS!

Kiitämme kaikkia tukijoitamme hyvästä yhteistyöstä ja panoksesta luonnon monimuotoisuuden hyväksi.

Ketosirkka-hanke etsii uusia yhteistyökumppaneita tukemaan hankkeen toimintaa ja auttamaan luontokadon pysäyttämisessä!

www.sll.fi/ketosirkka

Liite 1: Hoitokohteet ja henkilötyöpäivät (HTP) kunnittain

Kohde	HTP
Espoo	
Espoonlahden luonnonsuojelualue	9
Frisansin kartanon mäki	6
Kannussillanmäki	3
Laajalahden luonnonsuojelualue	12
Matalajärvi nuuksio	6
Mossenkärr	9
Pörriäisniitty	12
Yhteensä	57
Helsinki	
Vallisaari	18
Hyvinkää	
Hyria	4
Jaakolan keto	24
Kaukas	16
Sahamäen masmaloketo	12
Yhteensä	56
Järvenpää	
Lemmenlaakson rantaniityt	20

Kohde	HTP
Vanhankylänniemen kallioketo	8
Vanhankylänniemen laidun	4
Yhteensä	32
Karkkila	
Satulinmäki	6
Vähäveden haka	3
Yhteensä	9
Kirkkonummi	
Kauhalanjoki	15
Lähteellä	18
Ragvalds	1
Sydstjärnan	9
Yhteensä	43
Lohja	
Alminmäen kallioketo	8
Hausnummi	10
Hermalan kalkkimäki	12
Hermalan-mailan rajan kallioketo	8
Hermalan-Pietilän kallioketo	6

Kohde	HTP
Karjalohjan kalkkimäki	4
Karkalin niitty	8
Kirkniemi Rudus	40
Kyttälän keto	14
Mailan kallioketo	12
Marttilan kallioketo	2
Mikkolan kallioketo	14
Muijalannummi Rudus	12
Myllymäki	36
Niklan kallioketo	6
Nikun kallioketo	14
Nummenkylän niitty	8
Nymoran keto	18
Paavolan seuraintalon keto	8
Paikkarin torppa	68
Seppälänsaaren niitty ja kedot	8
Suittilan kallioketo	16
Tervan kalliokedot	6
Teutarin kallioketo	28

Liite 1 jatkuu

Kohde	HTP
Tytyrin kallioketo	8
Varolan kalliokedot	14
Yhteensä	388
Loviisa	
Lurensin niitty	15
Stengärdans fårbete	2
Sävträskets kulle	6
Träskängensin laidun	9
Träskängensin niitty	6
Yhteensä	38
Mäntsälä	
Heinola	4
Sandbergin pelto	20
Yhteensä	24
Nurmijärvi	
Röykän seisake	4
Pornainen	
Sipilän laidun	20

Kohde	HTP
Porvoo	
Bosgårdin rantalaitumet	4
Gammelbackan kallioketo	9
Husholmenin kallioketo	12
Koivuniemen pihaketo	6
Kråkön merenrantaniitty	42
Linnamäki	15
Sannaisen tammimäki	3
Stensböle pihdat	6
Yhteensä	97
Raasepori	
Mustio Nordkalk	12
Näsbyn niityt	12
Offerlundin lehto	4
Yhteensä	28
Sipoo	
Hindsbyn niityt	22
Ollbäckens bete	24

Kohde	HTP
Sibbesborg	12
Sipoon kalkkiranta	18
Yhteensä	76
Tuusula	
Kesärannan joenvarsilaidun	4
Vantaa	
Kakolanmäen kallioketo	18
Oman pellon niityt	9
Syyrakin keto	12
Tulkintien keto	9
Westerkullan entiset laitumet	15
Yhteensä	63
Vihti	
Holmannokka	12
Hiekan kedot	36
Yhteensä	48